

KÄSITÖÖ JA KODUNDUSE AINEKAVA PÕHIKOOLILE

1. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid

Käsitöö ja kodunduses taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahulolu praktilisest eneseteostusest, hindab tööd ja töö tegijat;
- 2) mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;
- 3) tunnetab ja arendab oma loominguilisi võimeid, kavandab ja teeb teoks oma ideed ning lahendab loovalt endale võetud ülesanded;
- 4) võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;
- 5) teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;
- 6) töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;
- 7) lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- 8) tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;
- 9) seostab õpitud teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega;
- 10) kasutab erinevaid teabeallikaid loova mõttetöö ja käelise tegevuse ühendamiseks;
- 11) väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

Käsitöö ja kodunduse õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- tunneb rõõmu üksi ja koos teistega töötegemisest;
- tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ning töövahendeid, järgib seejuures ohutusnõudeid ja hoiab korras töökoha;
- leiab ideid ning oskab neid esitleda
- saab aru tööjuhenditest ja selgitavatest joonistest;
- tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;
- teab tervisliku toitumise põhialuseid;
- tunneb oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioone.

Käsitöö ja kodunduse õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- tunneb rõõmu üksi ja koos teistega töötegemisest ning mõistab töö- ja koostööoskuste olulisust igapäeva- ja tulevases tööelus;
 - arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle;
 - teeb teoks oma loominguilised ideed, kasutades sobivaid tehnikaid ja materjale;
 - kasutab loovülesannete täitmiseks materjali kogudes nüüdisaegseid teabevahendeid ning ainekirjandust;
 - tunneb ja väärtustab rahvaste kultuuripärandit, omab ülevaadet valdkonnaga seotud ametitest minevikus ja kaasajal;
 - analüüsib enda loominguilisi ja tehnoloogilisi võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks;
 - teeb tervislikke toiduvalikuid, koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü ning valmistab erinevaid toite;
-
- tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.

2. Õppeaine kirjeldus

Käsitöö ja kodundus on õppeaine, mis lõimib teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega. Käsitöö seos tarbekunstiga loob loomingulise eneseteostuse eeldused. Arutletakse kunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja kergetööstuse tähtsuse üle ajaloo ja tänapäevamaailmas. Tutvutakse erinevate materjalide ja nende omadustega ning proovitakse nende kasutamise mitmesuguseid tehnikaid. Õpitakse nägema ja leidma huvitavaid ning uudseid lahendusi esemete ja toodete disainimisel.

Oluline osa on säilitada ja arendada rahvuslikke kultuuritraditsioone nii käsitöös kui ka kodunduses. Õpitakse märkama erinevate maade käsitöö- ja toidutraditsioone ning nende seost ajaloo, kliima, usu ja kultuuritavadega.

Kodundustundides õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust. Arutletakse tarbijakäitumise teemal, väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat, otsitakse seoseid ja vastuolusid inimeste terviseteadlikkuse ning tegeliku käitumise vahel.

Õppeainena kujundab käsitöö ja kodundus õpilastes praktilist mõtlemist, loovust, arendab käelist tegevust, eneseanalüüsi võimet ning tehnoloogilist kirjaoskust. Õppeaine lõimib teadmisi, mis on omandatud teistes õppeainetes. Loomingulistel ja praktilistel tegevustel on ka lõõgastav funktsioon nii õppetöös kui ka tulevases elus.

3.Õppesisu

5. KLASS

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused	Õpitulemused	Märkused
Kudumine. 12 tundi.	Õppesisu: Materjalid ja töövahendid. Tööohutus ja kodukord tunnis. Lõngad, varraste valik. Töö planeerimine. Silmud. Parempidine silmus. Teise rea kudumine, ääresilmus. Pahempidine silmus. Koekirjad. Ääresilmused. Parempidine koekiri, silmuseline äär, sõlmeline äär.Skeem. Lihtne koekiri. Mänguasi. Narmad, tutid. Töö viimistlemine. Põhimõisted: kudumine, silmused, parempidine silmus, pahempidine silmus, parempidine rida, pahempidine rida, ääresilmus, skeem, tingmärgid, viimistlemine.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• järgib töötamisel ohutusnõudeid;• hoiab korras oma töökohta;• valib töövahendid vastavalt töö eesmärgile;• loob silmuseid;• koob parempidiseid silmuseid;• kasutab töölehte, skeemi, tunneb tingmärke;• hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust;• esitleb oma tööd.	www.e-koolikott.ee www.miksike.ee www.toitumine.ee www.isetegija.ee
Tikkimine. 13 tundi	Õppesisu: Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Tikkimisniidi kinnitamine töö alustamisel ja lõpetamisel.. Eelpiste, tikkpiste, varspiste, ahelpiste. Kaherealised pisted.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• töötab iseseisvalt tööjuhendi järgi;• alustab ja lõpetab tikkimisniidi töös;	www.ampser.ee www.toitumine.ee

	<p>Sämppiste, põlvikpiste, aedpiste, rististe. Mustri kandmine riidele. Väike padi/pilt. Töö viimistlemine.</p> <p>Põhimõtted: piste, pistepikkus, pistevahe, tikkimissuund, üherealine piste, kaherealine piste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust; ● tikib üherealisi ja kaherealisi pisteid; ● mõtleb läbi ja planeerib tööd; ● esitleb oma tööd; ● järgib töötamisel ohutusnõudeid.
<p>Nahatööd.</p> <p>5 tundi</p>	<p>Õppesisu: Nahk. Naha värvimine, kuivatamine. Detailide väljalõikamine. Detailide liimimine, kuivatamine. Töö viimistlemine. Lisamaterjalide kasutamine: pärlid, suled. Kombineerimise põhimõte, reeglid. Nahapärlitest valmistavad ehe.</p> <p>Põhimõisted: šabloon, naha värv, ökonoomsus, kombineerimine, ornament.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● valmistab lihtsa lõike; ● planeerib oma tööd; ● kasutab materjaleökonoomselt; ● järgib töötamisel ohutusnõudeid; ● hoiab korras oma töökohta; ● esitleb oma tööd.
<p>Kodundus.</p> <p>16 tundi</p>	<p>Õppesisu: Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toidu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine. Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutus. Teadlik ja säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauanõud. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb toitaineid ja hindab erinevate toiduainete väärtust; ● töötab gruppis; ● kasutab retsepti; ● kaunistab ja katab lauda; ● peab kinni üldtuntud lauakommetest; ● valib õigeid töövahendeid; ● hindab töötulemusi; ● esitleb oma tööd; ● järgib töötamisel ohutusnõudeid; ● hoiab korras töökohta; ● kasutab mõõdunõusi ja kaalu; ● tõlgendab pakendiinfot; ● väärustab oma kodupaiga puhtust.
<p>Projektiõpe.</p>	<p>Õppesisu:</p>	<p>õpilane:</p>

16 tundi	<p>Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p> <p>Väikse raamatu valmistamine. Jaapani köie. Väikesemahulise käsitööseme kavandamine ning valmistamine (väike raamat ja selle köidamine).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valmistab või leiab üksi või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendusi; • suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste arvamust; • teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöö tegevuste osalisena; • osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides; • väärtustab disainiprotsessi ning analüüsib täidetud ülesandeid ja saadud tagasisidet; • kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; • esitleb oma tööd.
<p>Tehnoloogiaõpetus. (vahetatud õpperühmades)</p> <p>8 tundi</p>	<p>Õppesisu: Tehnoloogia olemus. Tehnoloogia ja ühiskond. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jm) ja nende omadused. Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted. Puidutöötlemise tööriistad ja nende kasutamine. Vineerisaag, käsisaag, peitel, haamer, väljapõletamise seade. Idee ja eskiis. Esemekavandamine ja valmistamine.</p> <p>Potialus puidust väljapõletatud kaunistusega. Puidu saagimine ja õnestamine. Liivapaberiga puidu töötlemine. Liimimine ja lakkimine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab iseseisvalt ülesande ning probleemide lahendust; • mõtleb läbi töö järjekorda; • hindab oma tööd; • järgib töötamisel ohutusnõudeid; • esitleb oma tööd.

Viienda klassi lõpuks õpilane:

- oskab tikkida ühe- ja kaherealisi pisteid;
- eristab ja tunneb pisteid;
- oskab teha algsilmust;
- oskab põhisisilmuseid kududa;

- eristab parem- ja pahempidist pinda;
- tunneb villast lõnga, sünteetilist lõnga;
- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel;
- hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid;
- tegutseb säästliku tarbijana;
- oskab valmistada eri liiki võileibu, hakkida salateid;
- oskab valida sobivaid maitseaineid;
- oskab katta lauda vastavalt menüüle;
- oskab koristada lauda ja pesta nõusid;
- oskab kavandada tööd.

6. KLASS

Teema ja tunnimah	Õppesisu/õppetegevused	Õpitulemused	Märkused
<p>Heegeldamine.</p> <p>10 tundi.</p>	<p>Õppesisu: Algsilmuse heegeldamine, ahelsilmuste heegeldamine, kett. Kinnissilmuste heegeldamine, erinevate pindade heegeldamine. Rea alustamine ja lõpetamine, tööproovide sirgete servadega heegeldamine. Poolsammas, kinnissilmuse ja poolsamba märkimine skeemis. Ühekordne sammas. Kahekordne sammas. Ringne heegeldamine, silmuste kasvatamine. Spiraalset heegeldamine, suletud ringidena heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine, tingmärgid. Rea algus ja lõpp, rea sulgemine. Teise lõngavärvi kasutamine.</p> <p>Põhimõisted: heegeldamine, ahelsilmus, kett, kinnissilmus, poolsammas, ühekordne sammas, kahekordne sammas, rea kõrgus, rea algus, silmuste kasvatamine, heegeldamise kord, skeem.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib töötamisel ohutusnõuded; • hoiab korras oma töökohta; • valib töövahendid vastavalt töö eesmärgile; • hoiab õigesti heegelnõela ja lõnga kudumisel käes; • võrdleb erinevate silmuste kudumiskorda, oskab leida nende erinevusi; • heegeldab põhisilmusi, edasi- tagasi ridadena ja ringselt, sirgete servadega; • heegeldab skeemi järgi; • märkab rahvuslikke kujunduselemente; • oskab kavandamisel kasutada ainekirjandust ja teabeallikaid; • hindab oma töö korrektsust; • esitleb oma tööd. 	<p>www.e-koolikott.ee</p> <p>www.miksike.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p> <p>www.isetegija.ee</p> <p>www.ampser.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p>

<p>Tikkimine. Kudumine.</p> <p>12 tundi</p>	<p>Õppesisu: Tikkimise töövahendid ja sobivad materjalid. Sümbolid ja märgid. Tarbe- ja kaunistuspisted. Üherealised ja kaherealised pisted. Mustri kandmine riidele. Tikandi viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Kudumise töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parema ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine ja selle järgi kudumine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.</p> <p>Kavandamise erinevad võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Rahvuslikud mustrid esemetel. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisted; • kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööseseid; • märkab rahvuslikke kujunduselemente; • esitleb oma tööd; • järgib töötamisel ohutusnõudeid.
<p>Õmblemine.</p> <p>12 tundi</p>	<p>Õppesisu: Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad. Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.</p> <p>Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasin ja selle osad. Õmblusmasinaga õmblemise kord. Tööohutus. Õmblusmasina niiditamine ja sellega õmblemine.</p> <p>Kangast detailide väljalõikamise reeglid, õmblusvarud. Väljalõikamisel täpsuse jälgimine. Töökord õmblemisel: detailide kokkupanemine, traageldamine.</p> <p>Lihtõmblus. Detailide traageldamine, kokkuõmblemine, niidiotste sidumine, triikimine.</p> <p>Ääre töötlemine käsitsi, et takistada selle narmendamist. Ühekordne palistus. Kahekordne palistus.</p> <p>Lõike valmistamine, kangale paigaldus, väljalõikamine. Täpsuse tähtsus õmblemisel.</p> <p>Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.</p> <p>Põhimõisted: kiud, niit, kangakudumine, ketramine, looduslikud kiud, loomsed kiud, taimsed kiud, kangaste omadused, trikotaaž, niiskuse imavus, õhku läbi laskuvus, soojusjuhtivus, matt, läikivus, kortsuvus, õmblusmasin, niiditamine, niidihoidik, niiditõmmik, niidipinged</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; • eristab telgedel kootud kangaid trikotaažist ning võrdleb nende omadusi; • on tutvunud kangaste omadustega looduslike kangaste näitel; • seostab käsitöölõnga jämedust töövahendiga; • lõikab kangast detaile välja, traageldab, õmbleb õmblusmasinaga, triigib; • seab õmblusmasina töökorda ja õmbleb sellega; • jälgib eseme õmblemise korda, planeerib aega; • kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööseseid;

	<p>regulaator, nõel, presstald, hooratas, riidenihuti hammastik, pool, poolipesa, lõimelõng, koelõng, koeserv, lõimelõnga määramine, õmblusvarud, traageldamine, õmblemine, niidotste sidumine, triikimine, triikraua režiimid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale; ● oskab kavandamisel kasutada teabeallikaid; ● leiab kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist; ● töötab iseseisvalt, kasutab töös juhendeid; ● esitleb oma tööd; ● järgib töötamisel ohutusnõudeid; ● hoiab korras töökohta. 	
<p>Toidu valmistamine.</p> <p>12 tundi</p>	<p>Õppesisu: Toiduained ja toitained. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine. Pakendiinfo. Toiduainete riknemine: riknemise tekitajad ja kuidas vältida riknemist. Missugused toiduained riknevad rutemini. Mõiste "sobiv kuni ..." ja "parim enne ...». Oskab leida pakendil vajatud märgid, tunneb toiduainete riknemisel tulenevaid ohte. Roogade klassifikatsioon. Toitumise mitmekesistamise võimalus, kasulikud toitained. Menüü analüüsimine ja mitmekesistamine. Toitumise harjumused ja režiim. Tervisliku toitumise põhitõed. Mõõtühikud. Retsepti lugemine. Toiduainete mõõtmine retsepti järgi. Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makaronitoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Toiduainete ettevalmistamine ja lõikamine. Tehnoloogiline järjekord salati valmistamisel. Külmad kastmed. Tangud. Pudrud ja teised teraviljatoidud. Pulbrist taigna küpsetamine, glasuuri valmistamine. Valmistoodete kaunistamine erinevatel viisidel. Tööde järjekord toitu valmistades. Toidu serveerimine. Laua kaunistused.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb nendesse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi; ● võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust; ● teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil; ● teab väljendite „kõlblik kuni” ja „parim enne” tähendust; ● käitub keskkonnahoidliku tarbijana; ● oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada; ● hindab oma toitumisharjumuste 	

	<p>Joogi valmistamise retsepti järgi. Tööohutus köögis. Tulude ja kulude arvestamine, pere eelarve, taskuraha. Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.</p> <p>Põhimõisted: toitainete nimetused, toiteväärtus, küllastatud ja mittekuullastatud rasvad, loomsed valgud, toidumürgistus, mädanemine, roiskumine, hallitus, käärimine, säilivus, retsept, tehnoloogiline järjekord, salatikaste, lõikamise viisid (erinevad nimetused), proportsioon, mõõtühikud (nimetused ja mõõtmine), kulud, tulud, ökonoomne, kokkuvõid.</p>	<p>vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid; ● valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades; ● valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külma- ja kuumtöötlemistehnikaid; ● lepib kaaslastega kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel; ● järgib köögis töötades hügieenireegleid; ● katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauapesu, -nõud ja -kaunistused, ning hindab laua ja toitade kujundust; ● peab kinni üldtuntud lauakommetest; ● järgib töötamisel ohutusnõudeid.
<p>Kodu korrashoid.</p> <p>4 tundi</p>	<p>Õppesisu: Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine. Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;

		<ul style="list-style-type: none"> • planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi; • näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust; • leiab loomingulisi võimalusi, kuidas pakkida kingitusi.
Projektiõpe. 12 tundi	<p>Õppesisu: Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppe-ainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p> <p>Retseptide raamatu valmistamine. Õpilased leiavad erinevatest allikatest salateid, vormistavad eraldi lehtedele retsepte ja koostavad nendest retseptiraamatu. Samas õpivad köitmist.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistab või leiab üksi või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendusi; • suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste arvamust; • teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöö tegevuste osalisena; • osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides; • väärtustab disainiprotsessi ning analüüsib täidetud ülesandeid ja saadud tagasisidet; • kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; • esitleb oma tööd; • järgib töötamisel ohututusnõudeid.
Tehnoloogia-õpetus. (vahetatud õpperühmades)	<p>Õppesisu: Materjalide liigid (puit, metall, plastid jm) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jm) ja töövahendid (tööriistad ja masinad). Materjalide ühendamine. Viimistluse valik olenevalt materjalist ja eseme</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • väärtustab tehnoloogia vajalikkust igapäevaelus;

8 tundi	<p>kasutuskeskkonnast. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted.</p> <p>Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine.</p> <p><i>Puidust südamekese valmistamine.</i></p> <p>Puidu saagimine. Detaili töötlemine liivapaberiga. Väljapõletamise seade kasutamine. Värvimine. Lakkimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid; ● leiab eseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist; ● disainib lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid; ● esitleb oma tööd; ● teadvustab ning järgib tööohutusnõudeid; ● järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumisreegleid; ● järgib ohutustehnikanõudeid.
---------	---	---

Kuuenda klassi lõpuks õpilane:

- oskab heegeldada ringselt;
- oskab heegeldada erinevaid heegelpindasid;
- tunneb õpitud heegelpinna tingimärke;
- oskab kavandada ja heegeldada eset;
- oskab arvestada õmblusvarusid ja mõõtude järgi joonestada lõiget;
- oskab õmmelda õmblusmasinaga;
- teeb korrastustoid, kasutades sobivaid töövahendeid;
- planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi;
- oskab töötada meeskonnas;
- oskab valida toiduaineid;
- oskab etteantud retsepti ja valmistamisjuhendi järgi valmistada toitu;
- teab tervisliku toitumise põhimõtteid;
- oskab serveerida toitu;
- teab väljendite „kõlblik kuni...“ ja „parim enne ...“ tähendust;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana;
- leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale;
- oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;
- analüüsib oma taskuraha kasutamist;
- kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid;

- oskab kavandamisel kasutada teabeallikaid;
- märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel;
- leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist.

7. KLASS

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused	Õpitulemused	Märkused
Disain, kavandamine ja rahvakunst. 2 tundi	Õppesisu: Tekstiilid rõivastuses ja moelooming ajastu vaimu peegeldajana. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tehnikates. Ornamentika. Sümbolid ja märgid rahvakunstis. Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • arutleb moe muutumise üle; • valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja enda figuurist; • märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis; • kavandab isikupäraseid esemeid; • tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid; • kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid; • väärtustab rahvaste kultuuripärandit. 	www.e-koolikott.ee www.miksike.ee www.toitumine.ee www.isetegija.ee www.tarbijakaitse.ee
Materjalid. 4 tundi	Õppesisu: Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide koos kasutamise võimaluste leidmine. Keemilised kiudained, nende saamine, omadused, ajalugu. Looduslike kiudude ja keemiliste kiudude omaduste võrdlemine, et selgitada välja keemilisi kiude plusse ja miinuseid. Materjalid keemilistest kiududest; erinevate materjalide kombineerimine ühes töös. Kanga kuumniiske töötlemine. Keemiliste kangaste hooldamine. Hooldusmärgid. Riie tärgeldamine tärglisega, aurutamine.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; • võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele; • valib eseme valmistamiseks sobivaid materjale; • tunneb hooldusmärke rõivastel. 	www.ampser.ee www.toitumine.ee
Tikkimine. 6 tundi	Õppesisu: Tutvumine erinevate tikanditega. Pilutikand. Lihtpilu, kahepoolne lihtpilu, ristpilu, keerdpilu, mähkpilu. Tikand	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • valib pilutikandi jaoks sobiva materjali; 	

	<p>loomingulise väljendusvahendina. Tikandi kavandamine ja loomine.</p> <p>Põhimõisted: pilutikand, pihtpilu, kahepoolne lihtpilu, ristpilu, keerdpilu, mähkpilu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● teab, kuidas ette valmistada kangast pilutikandi jaoks; ● oskab tikkida pilutikandit: lihtpilu, kahepoolne lihtpilu, ristpilu, keerdpilu, mähkpilu; ● esitleb oma tööd; ● järgib ohutustehnikanõudeid.
<p>Kudumine. 8 tundi</p>	<p>Õppesisu: Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades; ● oskab kududa lihtsat eset; ● esitleb oma tööd; ● järgib ohutustehnikanõudeid.
<p>Heegeldamine. 6 tundi</p>	<p>Õppesisu: Heegeltehnika võimalused. Heegeldamine skeemi järgi. A-grupikujulised ja V-grupikujulised sambad. Heegeldamine ja viimistlemine (äärepits köögirätikule, padi, põll, laudlina või salvrätik, rõivale). Pitsi tärgeldamine, aurutamine. Esemel valmistamine.</p> <p>Põhimõisted: eskiis, A- kujuline sammastegrupp, V- kujuline sammastegrupp.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab lugeda lihtsamat heegelskeemi; ● oskab heegeldada skeemi järgi pitsilist eset; ● oskab viimistleda heegeldatud eset; ● heegeldab A- ja V kujulisi sammaste gruppe; ● esitleb oma tööd; ● käitub ohutult; ● järgib korda oma töökohal; ● järgib ohutustehnikanõudeid.
<p>Õmblemine. 10 tundi</p>	<p>Õppesisu: Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Põhimõisted: mood, stiil, joon, siluett, ümbermõõt, poolümbermõõt, suurus, märgid lõikelehel, tehnoloogiline järjekord, tehnoloogilised etapid.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● võtab lõikelehel lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme; ● oskab kavandatud eseme jaoks võtta kehamõõtusid; ● oskab ohutult käsitleda õmblusmasinat; ● esitleb oma tööd; ● teab, kuidas arvestada kangasuunda diagonaalkandi valmistamisel;

<p>Toidu valmistamine. 14 tundi</p>	<p>Õppesisu: Toiduvalikute põhimõtted, määravad faktorid. Toiduainete toitainete koostise hinnang. Menüü mitmekesistamine. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Makro- ja mikrotoitaineid toiduainetes. Nende vajalikkus ning mõju tervisele, allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Kuumtöötlemise viisid. Keetmine, praadimine, hautamine, kupatamine, röstimine, grillimine, friteerimine, paneerimine, blanšeerimine, passeerimine. Toiduainetes toimuvad muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Toiduainete ajanormid keetmisel. Supid. Supi valmistamine retsepti järgi: toiduainete tükeldamine, toiduainete ajanormid keetmisel, supi keetmise järjekord. Liha jaotustükid ja lihatoidud. Sobivate liha jaotustükkide valimine toidu valmistamisel. Tutvumine lihavalikuga. Liha vasardamine, paneerimine. Kalade äratundmismäng. Kala kui väärtuslik toiduaine. Kalaroad. Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järelroad. Põhiroad, kastmed. Soojad kastmed. Tehnoloogiline järjekord kastmete valmistamisel. Erinevate kastmete retseptid ja nende sobivus roogadega. Roogade serveerimine. Maitseained ja roogade maitsestamine. Laua serveerimine. Erinevad pliidid, ahjud, seadmed: nende plussid ja miinused. Põhimõisted: toiduvalikute põhimõtted, vastavus organismi vajadustele, tasakaalustavus, mitmekesisus; keetmine, praadimine, hautamine, kupatamine, röstimine, grillimine, friteerimine, paneerimine, blanšeerimine, passeerimine, vasardamine, passeerimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● järgib ohutustehnikanõudeid. <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid; ● analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti, tunneb toidu erinevaid säilitusviise ning riknemisega seotud riskitegureid; ● analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü; ● kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid; ● teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada; ● teab toiduainete kuumtöötlemise viise; ● tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi; ● valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi; ● esitleb oma tööd; ● võrdleb eri maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid; ● järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.
--	---	---

<p>Kodu korrashoid.</p> <p>4 tundi</p>	<p>Õppesisu: Kodused korrastustööd. Kodumasinad. Puhastusvahendite ohutu kasutamine. Suurpuhastus.</p> <p>Põhimõisted: kasutusjuhendi käsitlemine, puhastusvahendid ja nendega seotud terminid.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb erinevaid kodumasinaid ja oskab neid kasutusjuhendi järgi käsitseda; • tunneb põhilisi korrastustöid; • oskab puhastusainete ostmisel ja kasutamisel lugeda kasutusjuhendit ning mõistab seda. • õpib leidma tehnilisi lahendusi kodustes korrastustöodes.
<p>Projektiõpe.</p> <p>8 tundi</p>	<p>Õppesisu: Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt temaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p> <p>Batikatehnikas värvitud T-särk. Tutvumine tehnikaga: kuidas saavutada erineval moel tulemust. Töö planeerimine. Kangavärvimine. Sõlmbatika. T-särki värvimine sõlmbatikas, kuivatamine, triikimine. Eksponeerimine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab üksi või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendusi; • organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid; • suhtleb projektitöö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega, et saada teemakohast infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada; • suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste arvamust; • mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega; • esitleb ja põhjendab oma arvamust; • väärtustab töötegemist ning analüüsib täidetud ülesandeid ja saadud tagasisidet; • kasutab eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; • kasutab ülesannet lahendades kirjandust ja teabeallikaid;

		<ul style="list-style-type: none"> ● valmistab omanäolise eseme; ● esitleb oma tööd; ● tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; ● järgib ohutustehnikanõudeid.
<p>Tehnoloogia-õpetus. (vahetatud õpperühmades)</p> <p>8 tundi</p>	<p>Õppesisu: Tehnoloogia positiivsed ja negatiivsed mõjud. Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Ohutusreeglid tööriistade kasutamisel.</p> <p>Puidust karbi valmistamine Puu saagimine. Liivapaberiga detailide töötlemine. Väljapõletamise seade kasutamine. Detailide ühendus puiduliimi ja kruvidega, valmis karbi lakkimine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kasutab eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; ● valmistab omanäolisi esemeid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi; ● esitleb ja analüüsib tehtud tööd; ● väärtustab tehnoloogiliste lahenduste kasutamise eetilisust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; ● järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

Seitsmenda klassi lõpuks õpilane:

- valib pilutikandi jaoks sobiva materjali;
- teab, kuidas ette valmistada kangast pilutikandi jaoks;
- oskab tikkida pilutikandit;
- oskab lugeda lihtsamat heegelskeemi;
- oskab heegeldada skeemi järgi pitsilist eset;
- oskab viimistleda heegeldatud eset;
- koob kirjalist pinda ning koekirju koeskeemi kasutades;
- oskab ohutult käsitleda õmblusmasinat;
- oskab töödelda esikinnist;
- teab, kuidas arvestada kangasuunda diagonaalkandi valmistamisel;
- oskab kaelakaart töödelda diagonaalkandiga;
- oskab keeta toiduained;
- tunneb erinevaid kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid, maitsetaimi ja roogade maitsestamisvõimalusi.

8. KLASS

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused	Õpitulemused	Märkused
<p>Kudumine. Rahvakunst.</p> <p>16 tundi</p>	<p>Õppesisu: Eesti käsitöö tavad, kultuuridevahelised seosed. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament. Eesti rahvarõivad, kaunistuselemendid. Ornamendi omadused ja selle elemendid. Kavandile joonistavad need elemendid, mis on meeldinud. Töö kavandamine. Erinevad randmed. Mõõtmine, silmuste arvu määramine. Sobivad lõngad ja töövahendid. Labakinnas. Eskiisi joonistamine, kirja valimine ja silmustearvuga kohandamine. Silmuste loomine. Ringne kudumine. Randme kudumine. Kinda kudumine pöidlaavani. Silmuste kasvatamine, mustri kudumine. Pöidlaava kudumine. Kindalaba kudumine mustri edasi. Kinda otsa kudumine. Pöidla kudumine. Töö viimistlemine. Labakinda eksponeerimine. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed.</p> <p>Põhimõisted: kirjamine, lõngajooks, ringne kudumine, silmuste kasvatamine, kahandamine, silmuste ülestõstmine, rahvakunst, ornament, kirjakord, mustrimotiiv, kirjanimed.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab kududa ringselt; ● oskab kududa skeemi järgi; ● oskab mõõtude järgi arvestada kootud esemele silmuseid; ● koob soonikkudet ja parempidist kudet; ● oskab kududa kinnast: kavandab tööd, mõõdab, arvestab silmuste arvu, valib sobivaid materjale ja töövahendeid, kasvatab ja kahandab silmuseid, koob mustri skeemi järgi, koob labakinda osad; ● järgib oma tööd ja oskab eemaldada töös tulenevaid vigu; ● esitleb oma tööd; ● tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid; ● seostab käsitöötavad ornamentidega; ● käitub ohutult. 	<p>www.e-koolikott.ee</p> <p>www.miksike.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p> <p>www.isetegija.ee</p> <p>www.tarbijakaitse.ee</p> <p>www.ampser.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p>
<p>Õmblemine.</p> <p>12 tundi</p>	<p>Õppesisu: Lapitehnika. Tehnikaga tutvumine, selle valmistamise võimalused, valmistöö vaatlemine. Värvusõpetus. Mustri valik ja lõigete valmistamine. Töökord. Lapitöös pajalapid (padjapüür, istmepadi). Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. Lõigete kasutamine, detailide väljalõikamine, ühendamine õmblusmasinal. Töö viimistlemine.</p> <p>Põhimõisted: lõige, õmblusvarud, täpsus detailide väljalõikamisel, traageldamine, värvide sobivus, kontrast, värvi toon. õmblemisega seotud kutsealad.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab väljalõigatud detaile omavahel ühendada õmblusmasinal; ● oskab detailide lõikeservi puhastada äärestusmasinaga; ● oskab ette ömmelda erinevaid kinnitusvahendeid; ● esitleb oma tööd; ● käitub ohutult. 	
<p>Tikkimine. Heegeldamine.</p>	<p>Õppesisu: Pinda katvat pisted: mähkpiste, tikkpiste. Kavandi joonistamine, tehnika valik, mustri loomine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab tikkida pinnakattepisteid: mähkpiste, tikkpiste; 	

6 tundi	<p>Raamatu järjehoidaja tikkimine. Järjehoidja äärte heegeldamine pitsiäärega või lillega kaunistamine. Töö viimistlemine.</p> <p>Põhimõisted: mähkpiste, tikkpiste, äärepits</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● oskab tikkida lihtsamat lilltikandit; ● kavandab eset ja valib selleks sobiva materjali, kannab sellele tikitavat mustrit; ● oskab lugeda lihtsamat heegelskeemi; ● oskab heegeldada mustri järgi; ● esitleb oma tööd; ● käitub ohutult.
<p>Toidu valmistamine.</p> <p>16 tundi</p>	<p>Õppesisu: Toitumine ja tervis. Toiduallergia ja toidutalumatuse. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired. Toidu kaudu levivad haigused. Kalorsus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Riknemisega seotud riskid. Toiduainete säilitamine ja konserveerimine. Mikroorganismid toidus „Head“ ja „halvad“ bakterid. Toiduainete hapendamine. Rahvustoidud. Eestlaste toit ajast aega. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid. Hapukapsa valmistamine. Kergitusained ja tainatooted. Kergitusainete mõju taigale. Taina kostisosad. Erinevad kergitusained. Biskviittaigen, liivataigen, pärimataigen. Mõõtmisnõu kasutamine. Erinevate tainaste valmistamine retsepti järgi. Töö järjekord ja küpsetamine. Serveerimine. Toiduga seonduvad ametid. Tarbija õigused ja kohustused. Märkistused toodetel. Reklaam ja ostuotsused. Teadlik ja säästlik majandamine. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).</p> <p>Põhimõisted: „head“ ja „halvad“ bakterid, hapendamine, konserveerimine, säilitamine, toiduallergia, toidutalumatuse, kergitusaine, segamine, sõtkumine, kergitamine, toote vormistamine, kujundamine, toitumistavad, rahvustoit.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● teab toiduainete riknemise tekitavaid faktoreid; ● kirjeldab mikroorganismidega põhjustatud muudatusi toiduainetes; ● on teadlik, et soovitud mõju bakterite poolt kasutatakse toiduainete valmistamisel; ● eristab erinevaid konserveerimismeetodeid; ● mõistab, mis on toiduallergia ja kuidas seda vältida; ● valmistab erinevaid taigaid, vormistab taigatooteid, küpsetab ja kaunistab neid; ● võrdleb erinevaid kergitusaineid; ● tunneb erinevaid rahvustoite; ● oskab valmistada eesti lihtsamaid rahvustoite; ● oskab kasutada ainealast kirjandust; ● oskab töötada grupis; ● tunneb tarbija õigusi ning kohustusi, reklaami mõju ostuotsustele; ● oskab koostada ürituse eelarvet; ● oskab teha korrastustöid; ● esitleb oma tööd; ● käitub ohutult.

<p>Kodu korrashoid.</p> <p>4 tundi</p>	<p>Õppesisu: Kodused korrastustööd. Kodumasinad. Puhastusvahendite ohutu kasutamine. Suurpuhastus.</p> <p>Põhimõisted: puhastusvahendid ja nendega seotud terminid.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb erinevaid kodumasinaid ja oskab neid kasutusjuhendi järgi käsitseda; • tunneb põhilisi korrastustöid; • oskab puhastusainete ostmisel ja kasutamisel lugeda kasutusjuhendit ning mõistab seda; • õpib leidma tehnilisi lahendusi kodustes korrastustöodes; • järgib ohutustehnikanõudeid.
<p>Projektiõpe.</p> <p>8 tundi</p>	<p>Õppesisu: Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt temaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p> <p><i>Batikatehnikas värvitud raamatu(albumi)kaaned</i> Tutvumine tehnikaga: kuidas saavutada erineval moel tulemust. Kompositsiooni reeglid. Kavandamine. Joonistamine. Kangatüki värvimine. Kuivatamine, triikimine. Kaunistamine. Abimaterjalide kasutamine. Eksponeerimine. .</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab üksi või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendusi; • organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid; • suhtleb projektitöö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega, et saada teemakohast infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada; • suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste arvamust; • mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega; • kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; • väärtustab töötegemist ning analüüsib täidetud ülesandeid ja saadud tagasisidet; • kasutab eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise;

		<ul style="list-style-type: none"> ● kasutab ülesannet lahendades kirjandust ja teabeallikaid; ● valmistab omanäolise eseme; ● esitleb oma tööd; ● käitub ohutult; ● tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult.
<p>Tehnoloogia-õpetus. (vahetatud õpperühmades)</p> <p>8 tundi</p>	<p>Õppesisu:</p> <p>Ohutusreeglid metallitöötlemisega tööriistade kasutamisel (haamer, peitel, käärid metalli lõikamiseks, viil, metallisaag). Ohutusnõuded töötades treipingil.</p> <p><i>Valmistamine metallist karbikese</i></p> <p>Metalli lõikamine kääridega/rauasaag. Metallitöötlemine viiluga. Metallipainutamine ja kinnitamine neetidega. Metallitöötlemine treipingi abil.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kasutab eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; ● valmistab omanäolisi esemeid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi; ● esitleb ja analüüsib tehtud tööd; ● väärtustab tehnoloogiliste lahenduste kasutamise eetilistust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; ● esitleb oma tööd; ● järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

Kaheksanda klassi lõpuks õpilane:

- oskab tikkida pinnakattepisteid: mähkpiste, tikkpiste;
- kavandab käsitööeset ja valib selleks sobiva materjali;
- jäljendab ja kannab riidele tikitavat mustrit;
- oskab tikkida lihtsamat lilltikandit.
- oskab kududa ringselt;
- oskab kududa kinnast;
- oskab lugeda lihtsamat heegelskeemi;
- oskab heegeldada mustri järgi;
- oskab kududa skeemi järgi;
- oskab mõõtude järgi arvestada kootud esemele silmuseid;
- koob soonikkudet ja parempidist kudet;
- oskab paigutada lõikeid kangale;

- oskab väljalõigatud detaile omavahel ühendada õmblusmasinal;
- oskab detailide lõikeservi puhastada äärestusmasinaga;
- oskab ette õmmelda erinevaid kinnitusvahendeid;
- tunneb erinevaid rahvustoite;
- oskab valmistada lihtsamaid rahvustoite;
- oskab kasutada ainealast kirjandust;
- oskab töötada grupis;
- oskab teha korrastustöid;
- oskab arvestada toidu ostmisel rahakulu;
- juhindub pakendiinfost: säilivusaeg, sisalduvad toidulisandid;
- oskab katta lauda vastavalt temaatikale;
- valmistab toite mitmesugustest algmaterjalidest.

9. KLASS

Teema ja tunnihaht	Õppesisu/õppetegevused	Õpitulemused	Märkused
<p>Tikkimine/ kudumine/ heegeldamine.</p> <p>12 tundi</p>	<p>Õppesisu: Kavandi joonistamine, tehnika valik, mustri loomine. Ülevaade pinda katvate pistete üle. Töökäigu planeerimine, tehnika uurimine. Mustri kandmine kangale, valitud tehnika tikkimise etapid, värvivalikud. Tikkimine, heegeldamine. Töö viimistlemine.</p> <p>Põhimõisted: valgetikand, auktikand, soojad ja külmad toonid, puhtad värvitoonid.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandab omandatud tövõtete baasil tikandi; • oskab tikkida sämpplastet; • oskab tikkida valgetikandit, auktikandit kavandi järgi; • hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust; • oskab põhisilmuseid kududa; • oskab kududa skeemi järgi; • eristab parem- ja pahempidist pinda; • tunneb erineva koostisega lõngu; • oskab heegeldada erinevaid heegelpindasid; • tunneb õpitud heegelpinna tingmärke; • oskab kavandada ja heegeldada eset; • esitleb oma tööd; • käitub ohutult. 	<p>www.e-koolikott.ee</p> <p>www.miksike.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p> <p>www.isetegija.ee</p> <p>www.tarbijakaitse.ee</p> <p>www.ampser.ee</p> <p>www.toitumine.ee</p>
<p>Toidu valmistamine.</p>	<p>Õppesisu:</p>	<p>Õpilane:</p>	

<p>4 tundi</p>	<p>PH- tase. PH- tase määramise viis. Erinevates toitainetes PH-tase sisaldus, selle teguri olulisus. Tarbijakasvatus. Reklaami mõju ostmisele. Laenud. Kokkuhoidmised ja kulude analüüs.</p> <p>Põhimõisted: PH- tase, leelis, hape, reklaam, laen. Kokkuhoid, kulud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud ametiks või hobidega tegelemiseks; ● tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale; ● teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele; ● käitub keskkonnahoidliku tarbijana; ● oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada.
<p>Kodu korrashoid.</p> <p>4 tundi</p>	<p>Õppesisu: Erinevad stiilid sisekujunduses. Stiili elemendid. Toataimede hooldamine. Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Käsi- ja elektrilised tööriistad.</p> <p>Põhimõisted: stiil, stiili element, toataimed ja nende hooldamisega seotud terminid, kasutusjuhendite käsitlemine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel; ● oskab kodu korras hoida; ● tunneb erinevaid kodumasinaid ja tööriistu, oskab neid kasutusjuhendi järgi käsitseda.
<p>Projektiõpe.</p> <p>15 tundi</p>	<p>Õppesisu: Suure peo korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Koosviibimiste korraldamine. Kutsed. Erinevate peolaudade kujundamine. Peolaua menüü koostamine. Toidu valmistamise organiseerimine. Etikett. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamise.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt; ● otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist; ● koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua; ● vormistab ja kujundab kutse; ● arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid; ● kalkuleerib toidu maksumust; ● mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel; ● rõivastub ja käitub ürituse eripära arvestades;

		<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogilisi võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.
--	--	---

Üheksanda klassi lõpuks õpilane:

- kavandab omandatud tövõtete baasil tikandi;
- oskab tikkida sämppestet;
- oskab tikkida valgetikandit, auktikandit kavandi järgi;
- hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.
- oskab heegeldada erinevaid heegelpindasid;
- tunneb õpitud heegelpinna tingmärke;
- oskab kavandada ja heegeldada eset;
- oskab põhisilmuseid kududa;
- oskab kududa skeemi järgi;
- eristab parem- ja pahempidist pinda;
- tunneb erineva koostisega lõngu;
- tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning teab enda võimalusi, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;
- käitub keskkonnahoidliku tarbijana;
- oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;
- oskab kodu korras hoida;
- tunneb hooldusmärke rõivastel.

4. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest kooli õppekava üldosa sätetest. Õpitulemuste omandamise hindamisel on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, hinne kui ka õpilase enda hinnang oma tööle.

Õppeülesande lahendamisel hinnatakse töö kavandamist ja planeerimist, töö valmistamist, töö tulemust, õpilase arengut, püüdlikkust ning kodukorra täitmist.